

Simojärven pohjoisosien ranta- osayleiskaavat

RAKENNETTUJEN YMPÄRISTÖJEN KUVAUS

Ranuan kunta

FCG Rakennettu ympäristö Oy

12.2.2026

P532850

Sisällys

Simojärven pohjoisosien rantaosayleiskaavat	4
1 Johdanto	4
2 Aiemmat selvitykset ja merkittävä rakennuskanta niissä	6
2.1 Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY 2009 ja maisema-alueet (VAMA 2021)	6
2.2 Maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet	9
2.3 Paikallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt.....	13
2.4 Muut aiemmat selvitykset ja inventoinnit	15
2.4.1 Ranuan kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet 1976	15
2.4.2 Simojärven pohjoisosien rantaosayleiskaavan arkeologinen inventointi 2025	16
3 Selvitysalueen rakennuskannan kuvaus	17
3.1 Selvitysalueen rakennuskanta.....	17
3.2 Selvitysalueen mahdollisesti kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennuskanta.....	30
3.2.1 Putkivaaran entinen kansakoulu (osa-alueella A).....	32
3.2.2 Nurminiemi (osa-alueella A)	33
3.2.3 Japanitalo (osa-alueella A)	35
3.2.4 Salmela (osa-alueella A)	37
3.2.5 Lohela (osa-alueella A)	39
3.2.6 Juurensuu (osa-alueella B)	41
3.2.7 Kortteenperän entinen kansakoulu (osa-alueella B)	45
3.2.8 Korttesalmi (nykyisen Savilahden kohdalla) (osa-alueella B).....	47
3.2.9 Piittisjärven entinen kansakoulu (osa-alueella D)	49
3.2.10 Piittisjärvi (osa-alueella D)	51
3.2.11 Ahoniemi (osa-alueella D).....	53
4 Johtopäätökset	55
5 Lähteet	57

FCG Rakennettu Ympäristö Oy ("FCG") on laatinut tämän raportin FCG:n asiakkaan ("Asiakas") toimeksiannon ja ohjeiden mukaisesti. Tämä raportti on laadittu FCG:n ja Asiakkaan välisen sopimuksen ehtojen mukaisesti. FCG ei ole vastuussa tästä raportista tai sen käytöstä suhteessa mihinkään muuhun tahoon kuin Asiakkaaseen.

Tämä raportti voi perustua kokonaan tai osaksi kolmansien osapuolten FCG:lle antamiin tietoihin tai julkisiin lähteisiin ja näin ollen tietoihin, joihin FCG:llä ei ole ollut vaikutusmahdollisuuksia. FCG toteaa nimenomaisesti, ettei sillä ole vastuuta sille annettujen virheellisten tai puutteellisten tietojen perusteella.

Kaikki oikeudet (mukaan lukien tekijänoikeudet) tähän raporttiin kuuluvat FCG:lle, tai Asiakkaalle, mikäli niin on sovittu FCG:n ja Asiakkaan välillä. Tätä raporttia tai sen osaa ei saa muokata tai käyttää uudelleen toiseen tarkoitukseen ilman FCG:n kirjallista lupaa.

Simojärven pohjoisosien rantaosayleiskaavat

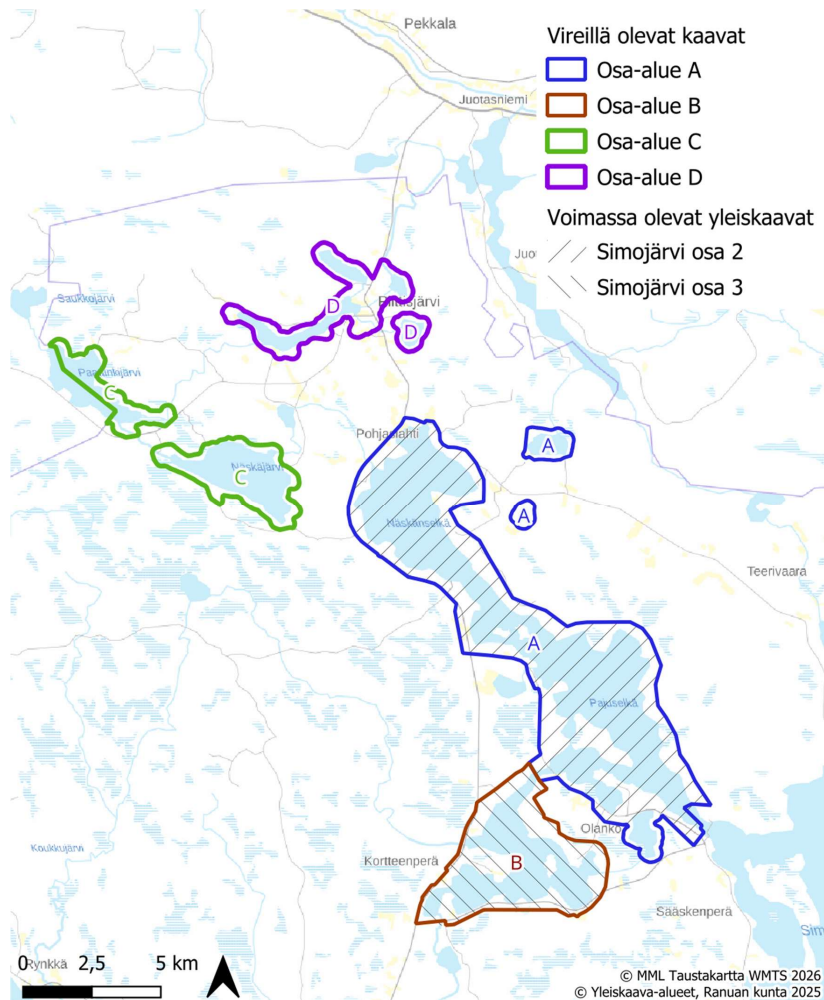
1 Johdanto

Simojärven pohjoisosien rantaosayleiskaavoja varten on laadittu selvitys kaava-alueen rakennetuista ympäristöistä. Selvitykseen on koottu tiedot rantaosayleiskaavoitettavien alueiden rakennuskannasta huomioiden olemassa olevat rakennettua kulttuuriympäristöä koskevat selvitykset ja inventoinnit. Selvitysalue kattaa Simojärven pohjoisosien rantaosayleiskaavojen osa-alueet A, B, C ja D, jotka sijoittuvat Ranuan kunnan koillisosaan.

Selvityksen tavoitteena on tuottaa taustamateriaalia yleiskaavoitusta varten. Selvityksen perusteella kaavaratkaisussa on mahdollista huomioida rakennettujen ympäristöjen erityispiirteet ja arvioida kaavan vaikutuksia niihin.

Selvityksen on laatinut arkkitehti SAFA Minttu Kervinen YKS-548. Selvityksen on tilannut Ranuan kunta.

Selvitys perustuu aiempien selvitysten ja inventointien tietoihin sekä kartta-, paikkatieto- ja ilmakuvatarkasteluihin. Selvityksen yhteydessä ei ole tehty maastokäyntiä. Alueen rakennettuja ympäristöjä ja rakennuskantaa on kuvattu saatavilla olleiden lähtötietojen perusteella. Rakennetun kulttuuriympäristön merkittävien kohteiden ominaispiirteitä ja arvoja on kuvattu lähtötietojen perusteella asiantuntijatyönä käyttäen vakiintuneita arviointikriteerejä.

Kuva 1. Simojärven pohjoisosien suunnittelualueiden rajat osa-alueittain sekä voimassa olevien kaavojen rajaukset.

2 Aiemmat selvitykset ja merkittävä rakennuskanta niissä

2.1 Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY 2009 ja maisema-alueet (VAMA 2021)

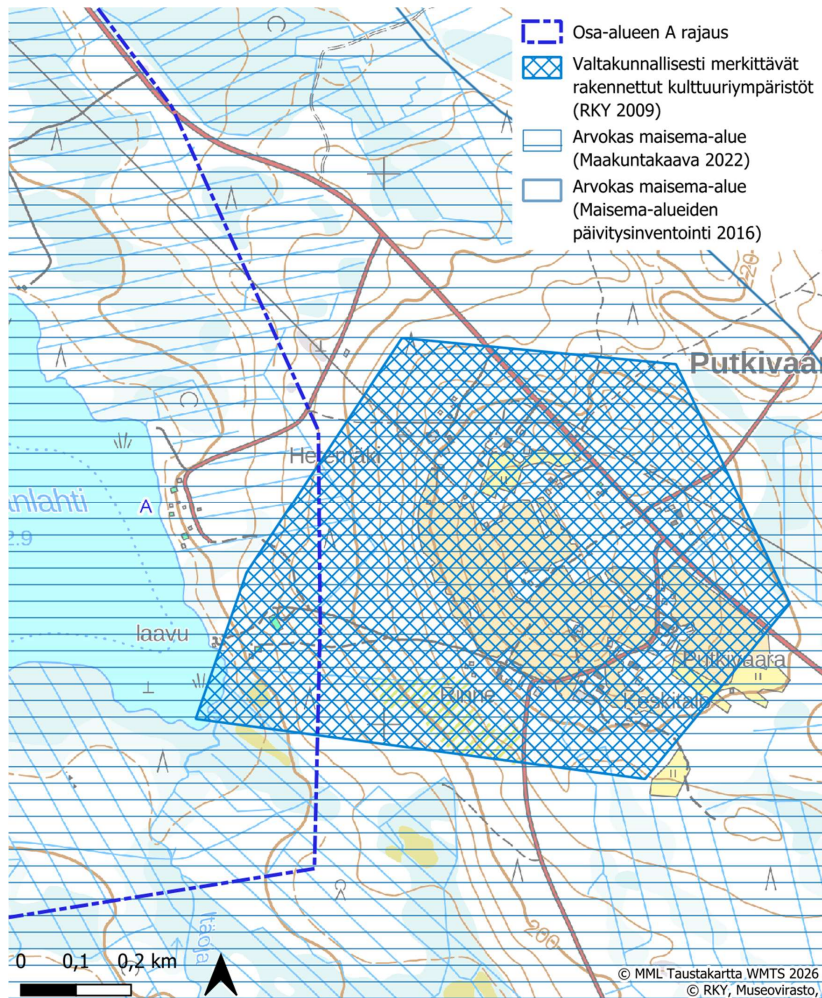
Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueen A koillisosassa on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009) Putkivaaran kylä. Kohde on kuvattu seuraavasti:

”Putkivaaran on tiiviisti rakentunut, hyvin sekä kylärakenteensa että rakennuskantansa osalta säilynyt vaarakylä. Kylä rakennukset jakautuvat kahteen ryhmään, joiden välissä on rakentamattomana säilynyt viljelyaukea Putkivaaran laella. Vaaran alarinteessä on Simojärven rannassa kylän kansakoulu. Kylästä avautuvat metsäiset vaaramaisemat järven yli.

Putkivaaran asuttaminen liittyy Ranuan asuttamisen toiseen vaiheeseen, joka alkoi 1700-luvun puolivälissä ja jatkui 1800-luvun alkuun. Putkivaaraan perustettiin kaksi kantataloa ennen 1850-luvun puoliväliä, Putkivaara 1800 ja Nurmela 1848.”

Putkivaaran RKY-alueen kuvauksessa mainittu kansakoulu sijoittuu Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueelle A. Muu RKY-alueen arvokas rakennuskanta sijoittuu kaava-alueen ulkopuolelle samoin kuin kylän peltoaukea.

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella A ja sen läheisyydessä ei ole valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita (VAMA 2021).

Kuva 3. Valtakunnallisesti merkittävä rakennettut kulttuuriympäristö (RKY 2009) Putkivaaran kylä ulottuu osittain Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueelle A. RKY-alueen merkittävään rakennuskantaan kuuluva Putkivaaran entinen kansakoulu sijoittuu Simojärven rannalle kaava-alueelle.

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella B ei ole valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY 2009). Lähin valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö Putkivaaran kylä sijaitsee n. 10 km kaava-alueen pohjoispuolella.

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella B ja sen läheisyydessä ei ole valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita (VAMA 2021).

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella C ei ole valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY 2009). Lähin valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö Putkivaaran kylä sijaitsee n. 6 km kaava-alueen itäpuolella.

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella C ja sen läheisyydessä ei ole valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita (VAMA 2021).

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella D ei ole valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY 2009). Lähin valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö Putkivaaran kylä sijaitsee n. 5 km kaava-alueen kaakkoispuolella.

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella D ja sen läheisyydessä ei ole valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita (VAMA 2021).

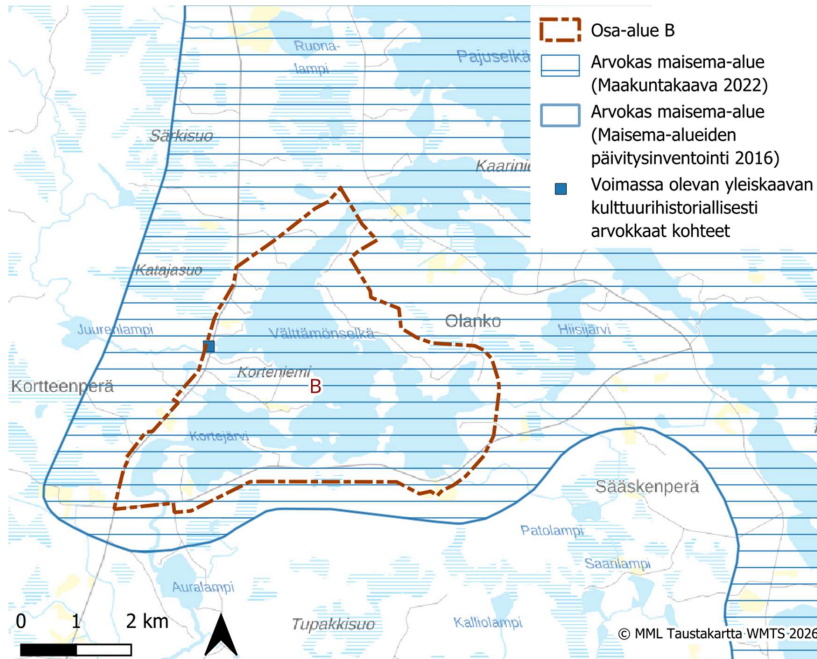
2.2 Maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella A ei ole voimassa olevassa maakuntakaavassa huomioituja merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä.

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alue A on kokonaisuudessaan maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta Simojärven eräntäntämaisemaa (ks. Kuva 1). Rovaniemen – Itä-Lapin maakunta kaava, Kulttuuriympäristökohteet (Rovaniemi-Kemijärvi-Pelkosenniemi-Posio-Ranua-Salla-Savukoski) -raportin (2014) kuvauksessa Simojärven eräntäntämaiseman ominaispiirteissä painottuu alueen maiseman ominaispiirteet ja erämainen luonne ja rikas arkeologinen kulttuuriperintö. Talonpoikainen asutus yleistyi alueella 1600-luvulta alkaen ja 1800-luvulta alkaen metsätalous on vaikuttanut alueen maisemaan. Simojärvi on suuri erämaajärvi, jonka rannoilla on hajallaan pieniä tilakeskuksia sekä suhteellisen paljon loma-mökkejä.

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella B ei ole voimassa olevassa maakuntakaavassa huomioituja merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä.

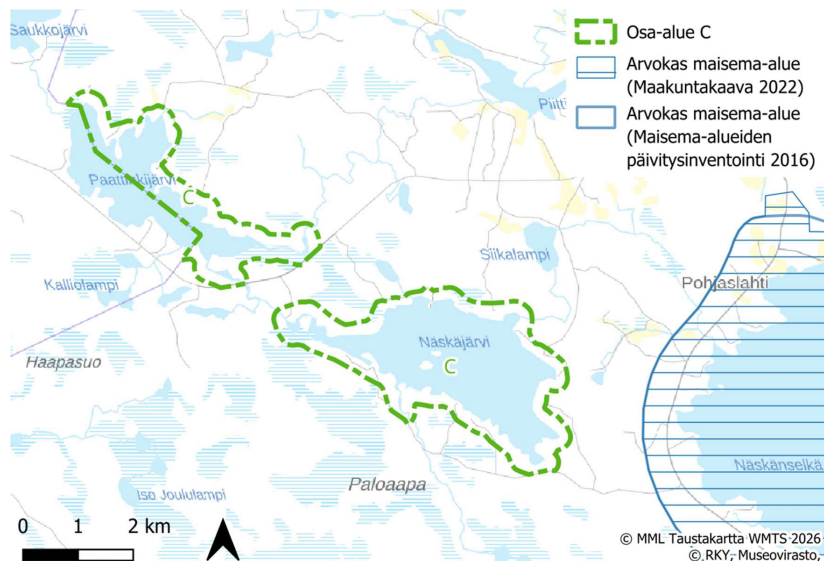
Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alue B on kokonaisuudessaan maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta Simojärven eränkäyntimaisemaa. Rovaniemen – Itä-Lapin maakunta kaava, Kulttuuriympäristökohteet (Rovaniemi-Kemijärvi-Pelkosenniemi-Posio-Ranua-Salla-Savukoski) -raportin (2014) kuvauksessa Simojärven eränkäyntimaiseman ominaispiirteissä painottuu alueen maiseman ominaispiirteet ja erämainen luonne ja rikas arkeologinen kulttuuriperintö. Talonpoikainen asutus yleistyi alueella 1600-luvulta alkaen ja 1800-luvulta alkaen metsätalous on vaikuttanut alueen maisemaan. Simojärvi on suuri erämaajärvi, jonka rannoilla on hajallaan pieniä tilakeskuksia sekä suhteellisen paljon lomamökkejä.

Kuva 4. Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueelle B sijoittuvat maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ja voimassa olevissa yleiskaavoissa osoitetut kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet.

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella C ei ole voimassa olevassa maakuntakaavassa huomioituja merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä.

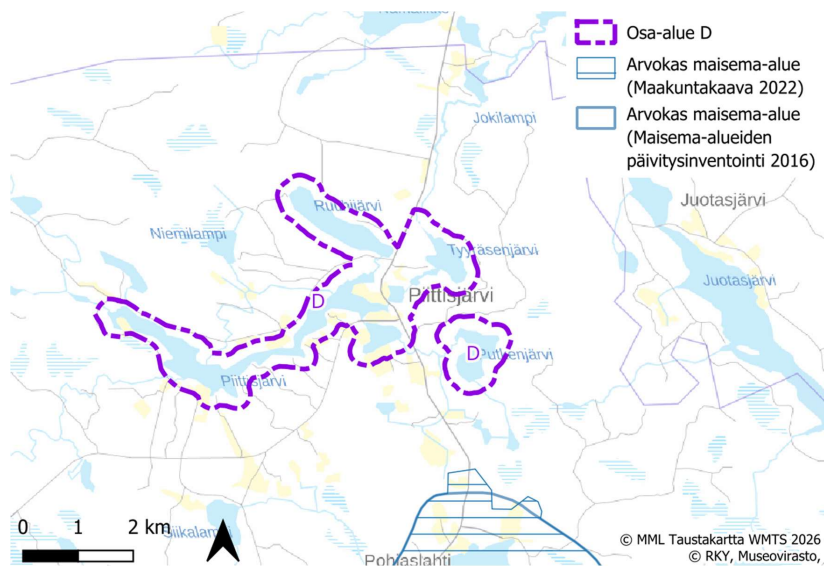
Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella C ei ole voimassa olevassa maakuntakaavassa huomioituja maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita. Maakunnallisesti arvokas Simojärven eränkäyntimaisema sijoittuu n. 1 km itään kaava-alueesta.

Kuva 5. Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueelle C ei sijoitu maakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä tai maisema-alueita. Alueella ei ole voimassa olevaa yleiskaavaa eikä siten yleiskaavassa osoitettuja kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita.

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella D ei ole voimassa olevassa maakuntakaavassa huomioituja merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä.

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella D ei ole voimassa olevassa maakuntakaavassa huomioituja maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita. Maakunnallisesti arvokas Simojärven eränkäyntimaisema sijoittuu n. 1 km etelään kaava-alueesta.

Kuva 6. Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueelle D ei sijoitu maakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä tai maisema-alueita. Alueella ei ole voimassa olevaa yleiskaavaa eikä siten yleiskaavassa osoitettuja kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita.

2.3 Paikallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt

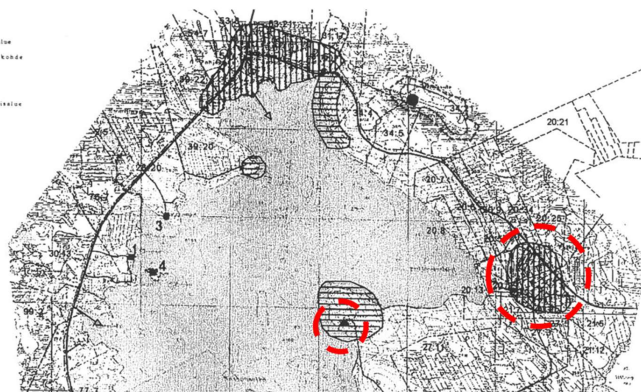
Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella A on voimassa Simojärven rantaosayleiskaava, alue 2 (hyv. 1997, vah. 1998). Kaavaselostuksen mukaan kaavoituksen perusselvitykset ovat tuolloin sisältäneet mm. rakennuskannan inventoinnin. Perusselvityksistä on kaava-aineistossa liitekartta, jossa on osoitettu erityiskohteet. Inventoiduista rakennetun kulttuuriympäristön kohteista ei ole liitetty kaava-aineistoon kohdekuvauksia. Kaavaselostuksen mukaan kaavassa on osoitettu paikallista rakennuskulttuuria edustavia kartanoita kh-merkinällä, joka tarkoittaa kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuskohteita. Erityiskohteet osoittavalla liitekartalla on osoitettu yksi kulttuurihistoriallisesti merkittävä kohde (Nurminiemi) ja yksi kulttuurihistoriallisesti merkittävä kyläalue (Putkivaara). Nurminiemi on huomioitu myös kaavakartalla, mutta Putkivaaraa ei ole huomioitu sen jäädessä kaava-alueen ulkopuolelle (ks. Kuva 2 ja Kuva 7).

Simojärven rantayleiskaava ERITYISKOhteet

- Rantaosayleiskaavan mukainen alue
- Luonnonsuojelualue (Metsäluola)
- Erikoistarkasteltava alue
- Merkittävä maisemakohde / alue
- Kulttuurihistoriallisesti merkittävä kyläalue
- ▲ Kulttuurihistoriallisesti merkittävä kohde
- Merkittävä näkymä
- Pohjavesialue
- Pohjaveden varsinainen määrittelyalue
- Vedenotanto
- Maanomistajien alue
- Maanomistajien alue

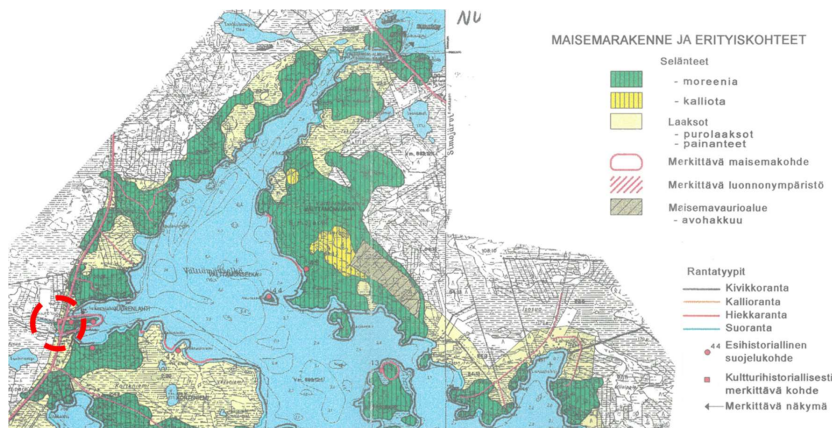
Oulussa 20.11.1995

Suunnittelukoimio Oy

Kuva 7. Ote Simojärven rantaosayleiskaavan, alueen 2 (hyv. 1997, vah. 1998) erityiskohteet liitekartalta ja sen selitteistä. Karttaan on korostettu punaisella katkoviivalla alkuperäisellä kartalla mustalla kolmiolla osoitettu kulttuurihistoriallisesti merkittävä kohde ja mustalla pystyviivituksella osoitettu kulttuurihistoriallisesti merkittävä kyläalue.

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella B on voimassa Simojärven rantaosayleiskaava, alue 3 (hyv. 1998, vah. 1999). Kaavaselostuksen mukaan kaavoituksen perusselvitykset ovat tuolloin sisältäneet mm. rakennuskannan inventoinnin. Perusselvityksistä on kaava-aineistossa liitekarta, jossa on esitetty maisemarakenne ja erityiskohteet. Inventoiduista rakennetun kulttuuriympäristön kohteista ei ole liitetty kaava-aineistoon kohdekuvauksia. Kaavaselostuksen mukaan kaavassa on osoitettu paikallista rakennuskulttuuria edustavia kartanoita kh-merkinnällä, joka tarkoittaa kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuskohteita. Erityiskohteet osoittavalla liitekartalla on osoitettu yksi kulttuurihistoriallisesti merkittävä kohde (Juurensuu). Juurensuu on huomioitu myös kaavakartalla (ks. Kuva 4 ja Kuva 8).

Kuva 8. Ote Simojärven rantaosayleiskaavan, alueen 3 (hyv. 1998, vah. 1999) erityiskohteet liitekartalta ja sen selitteistä. Karttaan on korostettu punaisella katkoviivalla alkuperäisellä kartalla punaisella neliöllä osoitettu kulttuurihistoriallisesti merkittävä kohde.

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella C ei ole voimassa olevaa yleiskaavaa eikä siten yleiskaavassa osoitettuja kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita.

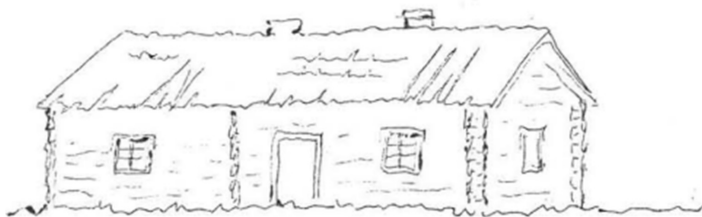
Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella D ei ole voimassa olevaa yleiskaavaa eikä siten yleiskaavassa osoitettuja kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita.

2.4 Muut aiemmat selvitykset ja inventoinnit

2.4.1 Ranuan kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet 1976

Osana Lapin seutukaavaliiton Lapin rakennusperinteen inventointeja on inventoitu Ranuan kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet 1976 (Heli Kittilä) (<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=117.4592>). Selvitys kattoi koko Ranuan kunnan rakennetut ympäristöt ja siinä keskityttiin ennen vuotta 1940 valmistuneeseen rakennuskantaan. Raportissa on kuvattu lyhyesti Ranuan asutuksen, hallinnon ja elinkeinojen vaihteita.

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueelta A on inventoitu yksi kohde vuoden 1976 inventoinnissa, nro 67 Koljosenaho. Kohteen sijainnista ei ole muuta tietoa kuin että se sijaitsi Piittisjärven kylän alueella. Inventointikartalla se on osoitettu Pohjaslahden ja Putkivaaran väliin alueelle, jossa pohjakartassa ei näy taloja. 1970-luvun peruskartalle lähistölle ei ole merkitty Koljosenaho -nimistä taloa. Vuoden 1976 inventoinnissa kohde on katsottu historiallisesti merkittäväksi (luokituskirjain H) ja sen on katsottu edustavan talonpoikaisrakennuksia ja -rakennusryhmiä (A). Rakennusajaksi on kirjattu 1888 ja rakennusaineeksi hirs. Inventointiin on liitetty piirros kohteesta.

Kuva 9. Piirros Koljosenahosta. Kuvalähde: Ranuan kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet 1976 (Heli Kittilä).

Kuva 10. Ote vuoden 1976 inventoinnin kohdekartalta. Karttalähde: Ranuan kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet 1976 (Heli Kittilä).

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueelta B ei ole inventoitu kohteita vuoden 1976 inventoinnissa.

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueelta C ei ole inventoitu kohteita vuoden 1976 inventoinnissa.

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueelta D ei ole inventoitu kohteita vuoden 1976 inventoinnissa.

2.4.2 Simojärven pohjoisosien rantaosayleiskaavan arkeologinen inventointi 2025

Simojärven pohjoisosien rantaosayleiskaavan arkeologisessa inventoinnissa 2025 (Heilu Oy 2025) on käyty läpi selvitysalueen varhaishistoriaa ja historiallisen ajan asutushistoriaa. Alueen kiinteä asutus on syntynyt 1760-1890-lukujen välillä (Heilu Oy 2025 [Hiltunen 1990: 82]). Ranuan alueella isojako alkoi 1840-luvulla Ylimaan kylästä ja päättyi 1880-luvulla Ke-mihaaran kylän jakotoimituksiin (Heilu Oy 2025 [Hiltunen 1990: 79]). Kaikkien muiden kantatilojen kohdalla on nykyisinkin tilakeskukset lukuun ottamatta Narvan kantatila (Heilu Oy 2025). Kaava-alueille perustettiin vuoteen 1885 mennessä kruununmetsätorppia osa-

alueelle A Pohjaslahteen sekä Olankoon ja osa-alueelle B Juurensuuhun (Heilu Oy 2025 [Hiltunen 1990: 91]).

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueelle A on perustettu kantatilat seuraavasti:

- Salmelan kantatila 1800
- Putkivaaran kantatila 1800 (kaava-alueen ulkopuolella)
- Nurmelan kantatila 1848
- Lohelan kantatila 1894

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueelle B on perustettu kantatilat seuraavasti:

- Kortesalmi 1760 nykyisen Savilahden kohdalle

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alue C on asutettu vasta 1900-luvulla.

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueelle D on perustettu kantatilat seuraavasti:

- Piittisjärven kantatila 1795
- Narvan kantatila 1800, autioitunut pian perustamisen jälkeen ja asutettu uudelleen 1851
- Ahoniemen kantatila 1895

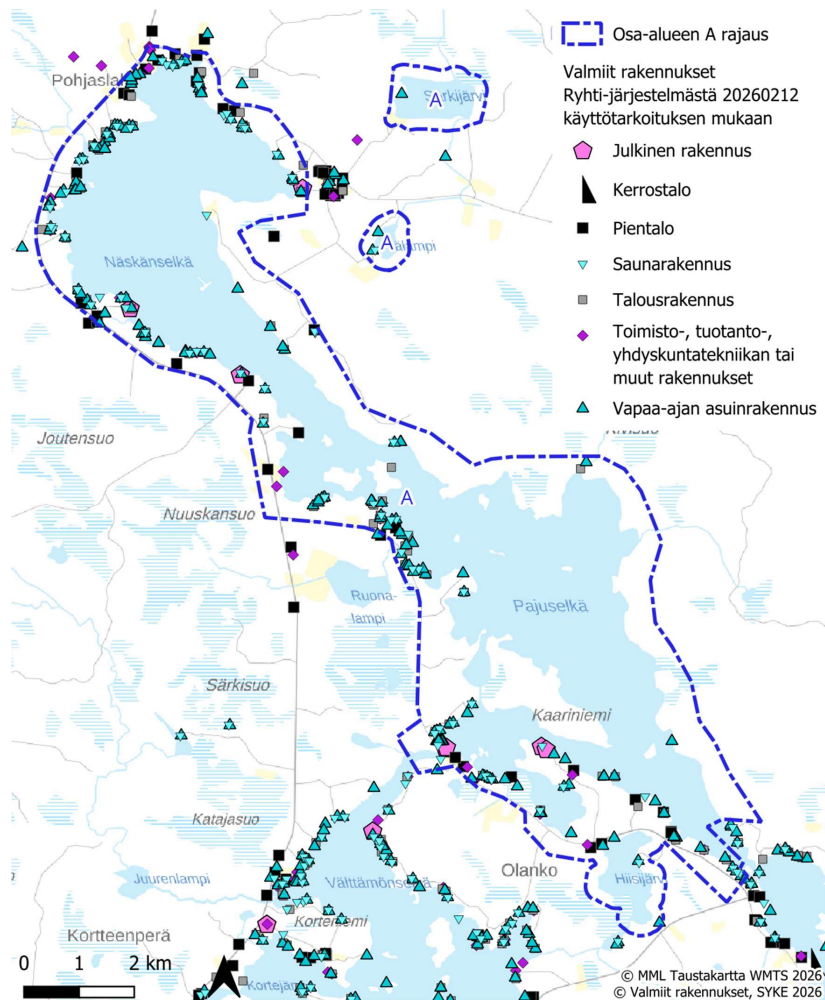
3 Selvitysalueen rakennuskannan kuvaus

3.1 Selvitysalueen rakennuskanta

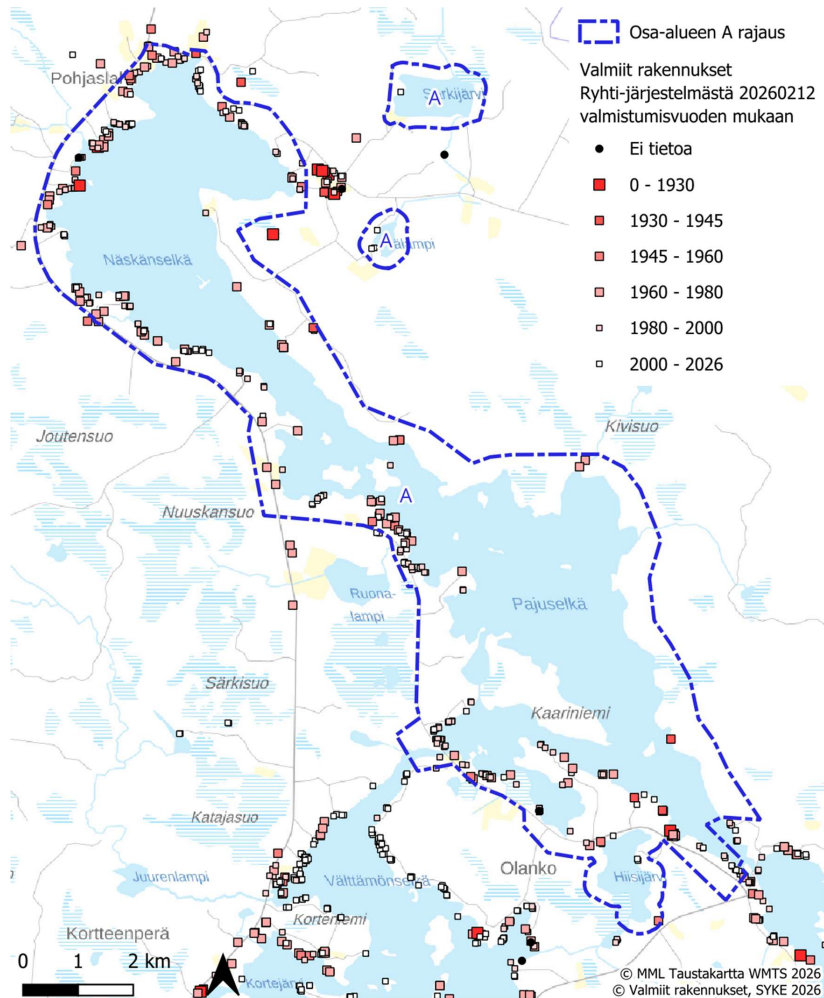
Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella A on yhteensä 380 valmista rakennusta Ryhti-järjestelmässä. Rakennuskanta sijoittuu Simojärven Näskänselän ja Pajuselän lounaispuolelle sekä kaava-alueen pohjois- ja eteläosiin. Selkien kaakkoispuoli on pääosin rakentamattomaa.

Ryhti-tietojärjestelmän mukaan valmiita julkisia rakennuksia kaava-alueella on 7 kpl ja toimisto-, tuotanto-, yhdyskuntatekniikan tai muita rakennuksia 22 kpl. Ne sijoittuvat muun rakennuskannan lomaan. Pientaloja kaava-alueella on 30 kpl ja ne painottuvat etenkin Pohjaslahdelle ja Olankoon sekä Pekkälantien varteen. Asutuksen yhteydessä on pieniä peltoaukeita. Vapaa-ajan asuinrakennuksia on huomattavasti enemmän kuin pientaloja, yhteensä 173 kpl. Ne sijoittuvat Näskänselän ja Pajuselän lounaispuolelle sekä kaava-alueen pohjois- ja eteläosiin. Saunarakennuksia on 70 kpl ja talousrakennuksia 78. Ne sijoittuvat muun rakennuskannan yhteyteen.

Ryhti-tietojärjestelmän mukaan kaava-alueen rakennuskanta on valmistunut pääasiassa vuoden 1960 jälkeen, jolloin vapaa-ajan asuntojen rakentaminen Simojärven rannoille alkoi laajemmassa mittakaavassa. Vuoteen 1945 mennessä valmistuneita rakennuksia on kaava-alueella 9 kpl ja toisen maailmansodan jälkeen vuosina 1946-1960 valmistuneita rakennuksia 16 kpl. Loput rakennukset ovat tätä uudempia. Ryhtitietokannan tiedoissa rakennusten valmistumisvuosista voi olla virheitä etenkin vanhemman rakennuskannan osalta. Tietoja voi puuttua tai valmistumisvuodeksi on merkitty jonkin suuremman muutoksen valmistumisvuosi.

Kuva 11. Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueen A ja ympäristön valmiin rakennuskannan pääasiallinen käyttötarkoitus Ryhti-järjestelmän tietojen mukaan.

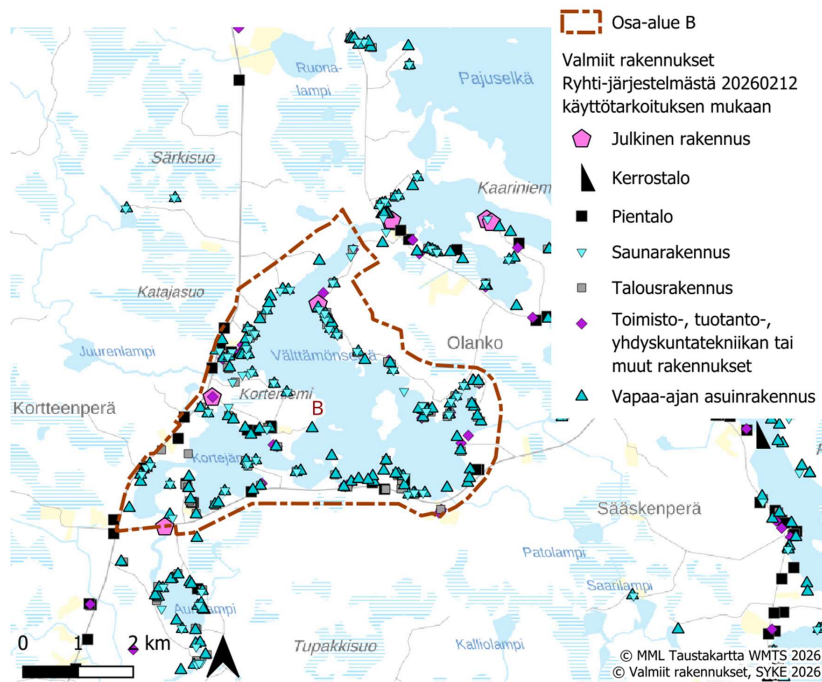

Kuva 12. Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueen A ja ympäristön valmiin rakennuskannan valmistumisvuodet Ryhti-järjestelmän tietojen mukaan.

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella B on yhteensä 287 valmista rakennusta Ryhti-järjestelmässä. Rakennuskanta sijoittuu tasaisesti järvien rannoille kaava-alueella – harvimpaan on rakennettu Väittämönsalmen luoteispuoli.

Ryhti-tietojärjestelmän mukaan valmiita julkisia rakennuksia kaava-alueella on 2 kpl. Toimisto, tuotanto-, yhdyskuntatekniikan tai muita rakennuksia 25 kpl. Ne sijoittuvat muun rakennuskannan lomaan. Pientaloja kaava-alueella on 23 kpl ja ne painottuvat etenkin Pekkalantien ja Koivuperäntien läheisyyteen sekä Korteniemeen. Asutuksen yhteydessä on pieniä peltoaukeita. Vapaa-ajan asuinrakennuksia on huomattavasti enemmän kuin pientaloja, yhteensä 111 kpl. Ne sijoittuvat tasaisesti kaava-alueen rannoille. Saunarakennuksia on 55 kpl ja talousrakennuksia 71. Ne sijoittuvat muun rakennuskannan yhteyteen.

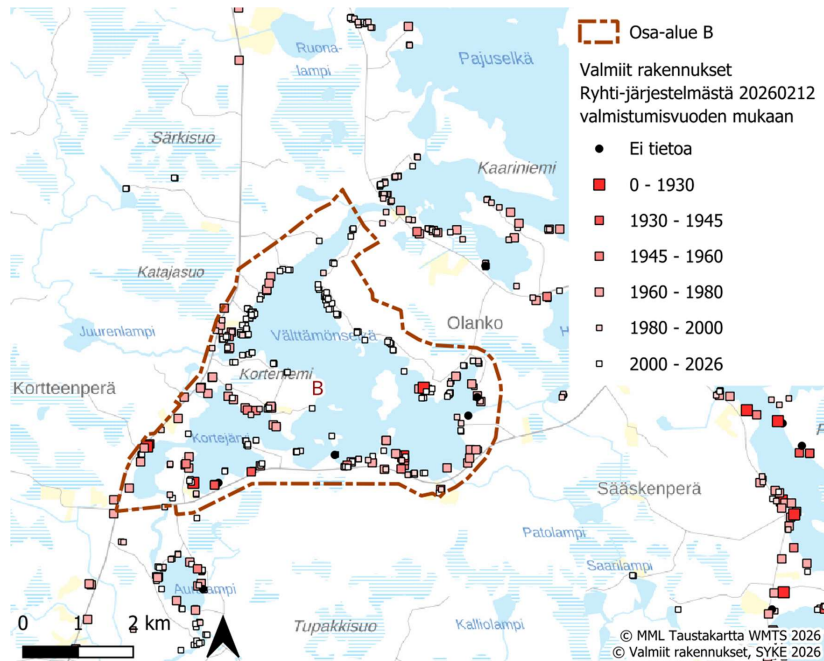
Ryhti-tietojärjestelmän mukaan kaava-alueen rakennuskanta on valmistunut pääasiassa vuoden 1960 jälkeen, jolloin vapaa-ajan asuntojen rakentaminen Simojärven rannoille alkoi laajemmassa mittakaavassa. Vuoteen 1945 mennessä valmistuneita rakennuksia on kaava-alueella 10 kpl ja toisen maailmansodan jälkeen vuosina 1946-1960 valmistuneita rakennuksia 14 kpl. Loput rakennukset ovat tätä uudempia. Ryhtitietokannan tiedoissa rakennusten valmistumisvuosista voi olla virheitä etenkin vanhemman rakennuskannan osalta. Tietoja voi puuttua tai valmistumisvuodeksi on merkitty jonkin suuremman muutoksen valmistumisvuosi.

Kuva 13. Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueen B ja ympäristön valmiin rakennuskannan pääasiallinen käyttötarkoitus Ryhti-järjestelmän tietojen mukaan.

12.2.2026

LM

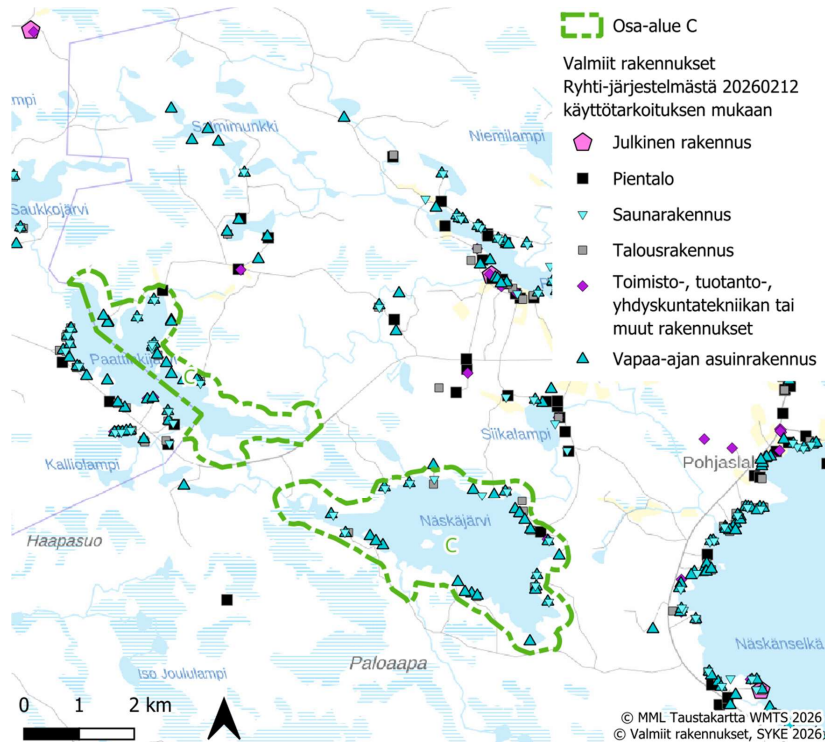

Kuva 14. Sijojärven rantaosayleiskaavan osa-alueen A ja ympäristön valmiin rakennuskannan valmistusvuodet Ryhti-järjestelmän tietojen mukaan.

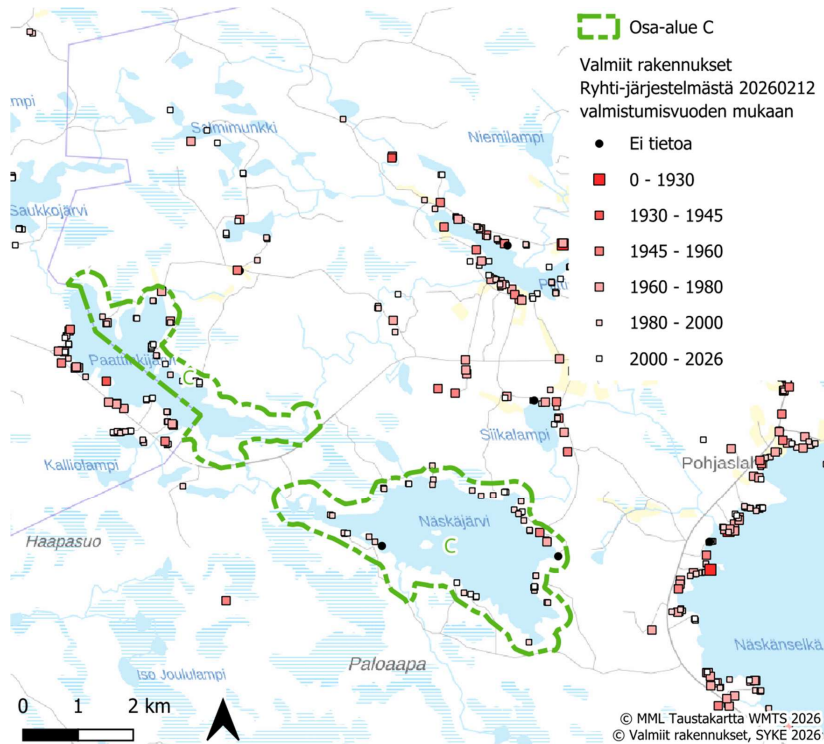
Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella C on yhteensä 74 valmista rakennusta Ryhti-järjestelmässä. Rakennuskanta sijoittuu melko tasaisesti Näskäjärven ja Paattinkijärven rannoille. Näskäjärven länsipään rannat ovat rakentamattomia, samoin Paattinkijärven itäpään soistuvat rannat.

Ryhti-tietojärjestelmän mukaan valmiita julkisia rakennuksia kaava-alueella ei ole. Toimisto, tuotanto-, yhdyskuntatekniikan tai muita rakennuksia 2 kpl. Pientaloja kaava-alueella on 2 kpl ja kummankin yhteydessä on pieni peltoaukea. Vapaa-ajan asuinrakennuksia on yhteensä 42 kpl. Ne sijoittuvat tasaisesti kaava-alueen rannoille. Saunarakennuksia on 17 kpl ja talousrakennuksia 11. Ne sijoittuvat muun rakennuskannan yhteyteen.

Ryhti-tietojärjestelmän mukaan kaava-alueen kaksi vanhinta rakennusta on 1950- ja 1960-lukujen taitteesta. Vapaa-ajan asuntojen rakentaminen kaava-alueelle alkoi 1970- ja 1980-lukujen taitteessa ja oli vilkkaimmillaan toisaalta 1990-luvun alussa ja 2000-luvun alussa. Ryhtitietokannan tiedoissa rakennusten valmistumisvuosista voi olla virheitä etenkin vanhemman rakennuskannan osalta. Tietoja voi puuttua tai valmistumisvuodeksi on merkitty jonkin suuremman muutoksen valmistumisvuosi.

Kuva 15. Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueen C ja ympäristön valmiin rakennuskannan pääasiallinen käyttötarkoitus Ryhti-järjestelmän tietojen mukaan.

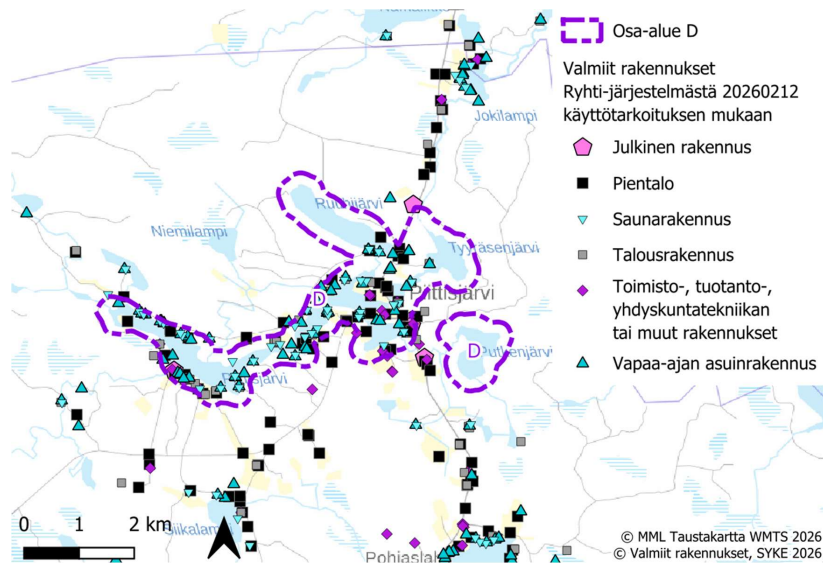

Kuva 16. Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueen C ja ympäristön valmiin rakennuskannan valmistusvuodet Ryhti-järjestelmän tietojen mukaan.

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella D on yhteensä 179 valmista rakennusta Ryhti-järjestelmässä. Rakennuskanta sijoittuu melko tasaisesti Näskäjärven ja Paattinkijärven rannoille. Näskäjärven länsipään rannat ovat rakentamattomia, samoin Paattinkijärven itäpään soistuvat rannat.

Ryhti-tietojärjestelmän mukaan valmiita julkisia rakennuksia kaava-alueella on 3 kpl. Toimisto, tuotanto-, yhdyskuntatekniikan tai muita rakennuksia 12 kpl. Ne sijoittuvat Piittisjärven vakituiseen asutuksen lomaan. Pientaloja kaava-alueella on 43 kpl. Vakituinen asuminen keskittyy kaava-alueella erityisesti Piittisjärven, Syväjärven ja Ristilammen välisille kannaksille, mutta vakituisista asutusta on myös Piittisjärven lounaispuolella. Etenkin Piittisjärven kylän keskustassa talojen peltoaukeat yhdistyvät laajemmiksi peltoaukeiksi ja kylässä avautuu avoimia näkymiä peltojen ja vesistöjen yli taloilta toisille taloille. Vapaa-ajan asuinrakennuksia on yhteensä 62 kpl. Ne sijoittuvat tasaisesti pääasiassa Piittisjärven rannoille. Saunarakennuksia on 36 kpl ja talousrakennuksia 23. Ne sijoittuvat muun rakennuskanan yhteyteen.

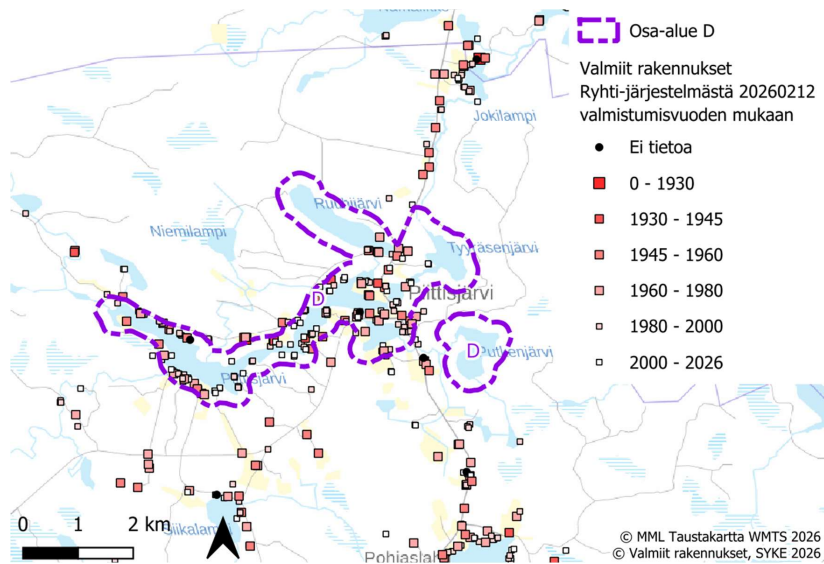
Ryhti-tietojärjestelmän mukaan kaava-alueen vanhin rakennus on 1930-luvulta. Vuodelta 1945 on 4 rakennusta ja vuosilta 1946-1960 21 rakennusta, jotka ovat pääasiassa pientaloja ja vapaa-ajan asuinrakennuksia. Loput rakennukset ovat tätä uudempia. Ryhtitietokannan tiedoissa rakennusten valmistumisvuosista voi olla virheitä etenkin vanhemman rakennuskanan osalta. Tietoja voi puuttua tai valmistumisvuodeksi on merkitty jonkin suuremman muutoksen valmistumisvuosi.

Kuva 17. Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueen D ja ympäristön valmiin rakennuskannan pääasiallinen käyttötarkoitus Ryhti-järjestelmän tietojen mukaan.

12.2.2026

LM

Kuva 18. Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueen A ja ympäristön valmiin rakennuskannan valmistumisvuodet Ryhti-järjestelmän tietojen mukaan.

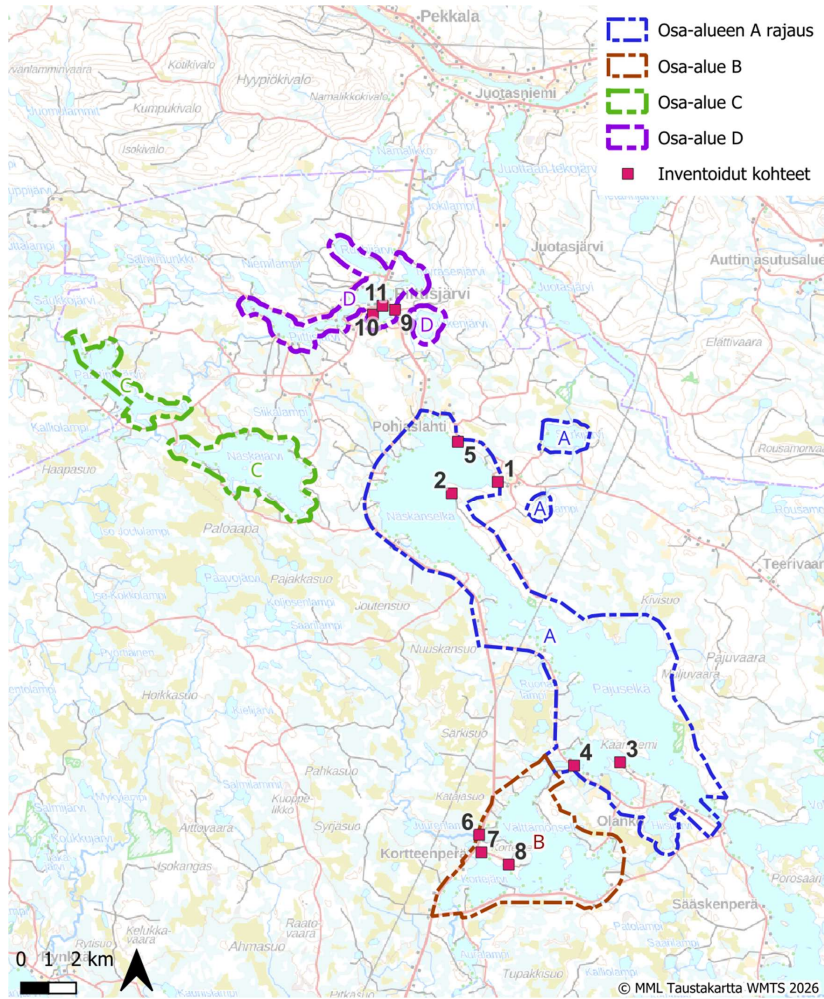
3.2 Selvitysalueen mahdollisesti kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennuskanta

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueelta A inventoitiin 5 mahdollisesti kulttuurihistoriallisesti arvokasta kohdetta. Inventoinnissa keskityttiin alueen vanhempaan rakennuskantaan sekä julkisiin rakennuksiin.

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueelta B inventoitiin 3 mahdollisesti kulttuurihistoriallisesti arvokasta kohdetta. Inventoinnissa keskityttiin alueen vanhempaan rakennuskantaan sekä julkisiin rakennuksiin.

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella C ei vaikuttanut lähtötietojen perusteella olevan mahdollisesti kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita. Alue on asutettu vasta 1900-luvun puolella ja alueen rakennuskanta on nuorta.

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueelta D inventoitiin 3 mahdollisesti kulttuurihistoriallisesti arvokasta kohdetta. Inventoinnissa keskityttiin alueen vanhempaan rakennuskantaan sekä julkisiin rakennuksiin.

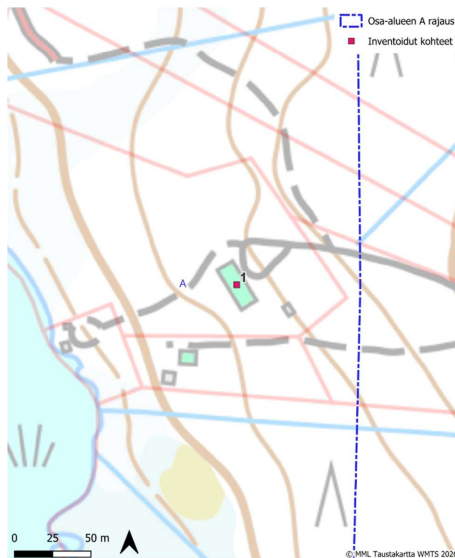
Kuva 19. Simojärven pohjoisosien suunnittelualueiden rajat osa-alueittain sekä osa-alueilta inventoitu rakennuskanta.

3.2.1 Putkivaaran entinen kansakoulu (osa-alueella A)

Putkivaaran kylän entinen kansakoulu sijoittuu Simojärven rannalle Putkivaaran kylän läheisyyteen. Ryhti-järjestelmän tietojen mukaan se on valmistunut vuonna 1952, puurakenteinen ja on nykyisin tyhjillään. Maastokartan mukaan pihapiirissä on myös pieni talousrakennus. Vuoden 1959 ilmakuvasa pihapiirissä on myös toinen, hieman isompi talous- tai asuinrakennus sekä rannassa pieni talousrakennus ja laituri. Ilmakuvien perusteella pihapiiristä on purettu vuosien 2020 ja 2023 välissä isompi talous- tai asuinrakennus. Rannassa on nykyisin laavu.

Jälleenrakennuskauden kansakoulurakennus kertoo koulutusjärjestelmän vaiheista ja sillä on sivistyshistoriallista merkitystä. Putkivaaran entinen kansakoulu kuuluu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön Putkivaaran kylä. Koulu on hieman erillään kylän taloista ja peltoaukeasta järven rannassa. Sen ja kylän väliin jää metsäkaistale, eikä suoraa näköyhteyttä ole.

Kohde suositellaan huomioimaan kaavaratkaisussa...

Kuva 20. Kartta Putkivaaran kylän entisen kansakoulun sijainista ja rakennuskannasta.

Commented [MK1]: Pitäis olla kuvia/piirroket että vois sanoa onko kohteella muita arvoja, esim. tyyppirakennuksena tms.

Commented [MK2]: Pitäis olla kuvia/piirroket että vois sanoa miten kohde pitäisi huomioida vai pitääkö ollenkaan.

3.2.2 Nurminiemi (osa-alueella A)

Nurminiemi on huomioitu voimassa olevassa Simojärven rantaosayleiskaavassa, alue 2 (hyv. 1997, vah. 1998) kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuskohteena sen ollessa paikallista rakennuskulttuuria edustava kartano.

Ryhti-järjestelmän tietojen mukaan Nurminiemen vanha asuinrakennus on valmistunut vuonna 1889, mutta se ei ole enää asuinkäytössä. Ryhti-tietojärjestelmässä rakennus on merkitty kiinteistön keskelle kaava-alueen ulkopuolelle eikä Nurminiemen pihapiiriin, joten aineiston perusteella jää epäselväksi rakennuksen sijainti. Lisäksi Ryhtitietojärjestelmään on viety Nurminiemen rakennuskannasta rannassa oleva sauna vuodelta 1989.

Nurminiemen pihapiiri sijoittuu Näskänselkään työntyvälle niemelle. Pihapiiriä ympäröi edelleen pieni peltoaukea. Ilmakuvan perusteella pihapiirissä on asuinrakennuksen lisäksi sitä vastapäätä ja kulmittain siihen nähden kaksi suurehkoa talousrakennusta, jotka yhdessä muodostavat kolmelta sivulta suljetun pihapiirin. Neljännellä sivulla on pieni talousrakennus, todennäköisesti sauna. Peltoaukealla on kaksi talousrakennusta, joista toinen on ilmakuvan perusteella pyramidikattoinen. Kattomuodon perusteella se voi olla alueelle tyyppillinen pyramidikattoinen kesänavetta. Lisäksi rannassa on useita rakennuksia, mm. kaksi rinnakkaista aittaa pellon reunalla. Rakennukset näkyvät nykyisessä hahmossaan jo vuoden 1959 ilmakuvassa. Vuoden 1959 ilmakuvassa näkyy kuitenkin myös pihapiirin liepeillä ja peltoaukean reunoilla muitakin rakennuksia, jotka on myöhemmin purettu pois tai jotka ovat peittyneet kasvillisuuteen tuoreemmissa ilmakeissä.

Nurminiemen päärakennus on Google Street View:n kuvien perusteella perinteinen hirsirakenteinen pohjakaavaltaan suorakaiteen muotoinen asuinrakennus, jossa on ullakkokerros. Myös pihapiirin talousrakennukset ovat puurakenteisia.

Nurminiemi on merkitty nykyisellä nimellään talona jo ainakin vuoden 1863 karttaan. Paikalle on perustettu vuonna 1848 kantatila nimellä Nurmela (Heilu Oy, 2025).

Nurminiemellä on asutushistoriallista merkitystä sen ollessa 1800-luvulla perustettu kantatila. Kohteen kertovuutta korostaa säilynyt perinteinen puurakenteinen rakennuskanta 1800-luvun lopulta ja/tai 1900-luvun alusta sekä edelleen avoin viljelysaukea talon ympärillä. Kohteen vanhimmilla rakennuksilla on rakennushistoriallista merkitystä ikänsä vuoksi ja niiden edustaessa katoavaa rakennusperinnettä. Kohde sijoittuu maisemallisesti kauniille paikalle niemeen ja rakennukset muodostavat edelleen eheän kokonaisuuden pienelle peltoaukealle.

Kohteen vanhin rakennuskanta ja pihapiirin miljöö suositellaan säilyttämään. Kohteen arvokasta rakennuskantaa ei tule purkaa.

Kuva 21. Nurminiemen rakennuskantaa. Asuinrakennuksen pääty näkyy kuvan vasemmassa reunassa, keskellä näkyy pihapiirin talousrakennuksia ja oikealla peltoaukealla oleva talousrakennus. Kuvalähde: Google Street View, elokuu 2022.

Kuva 22. Kartta Nurminiemen sijainnista ja rakennuskannasta.

3.2.3 Japanitalo (osa-alueella A)

Japanitalo (Nihon no ie) on japanilaistyylinen talo Simojärven rannalla. Pieni kulttuurikeskus esittelee japanilaista kulttuuria. Ranuan kunta lahjoitti tontin Simojärven rannalta Pohjois-Japanissa olevalle ystävyyskunnalleen Iwasakimuralle ja ranualais-iwasakilainen talo valmistui tontille syksyllä 1998. Kulttuurikeskus on ollut pitkään kunnan omistuksessa ja vuokralla sitä ylläpitävällä yrittäjällä. (<https://ranua.fi/vapaa-aika/kulttuuri/japanitalo/>). **Nykyisin kohde on yksityisessä omistuksessa.**

Kohteella on kulttuurihistoriallista merkitystä sen kertoessa ystävyyskuntatoiminnasta ja Japanin kulttuurista. Arkkitehtuurissaan japanilaista tyyliä Suomen oloihin soveltava talo on laadukkaasti suunniteltu ja toteutettu. Kohde sijaitsee maisemallisesti kauniilla paikalla Olangonniemen pohjoisrannalla.

Kohde suositellaan säilyttämään kaavaratkaisussa niin, että se säilyttää julkisen luonteensa ja kulttuurihistoriallisen merkityksensä.

Kuva 23. Japanitalon julkisivu. Kuvälähde: <https://ranua.fi/vapaa-aika/kulttuuri/japanitalo/>

Kuva 24. Kartta Japanitalon sijainnista ja rakennuskannasta.

3.2.4 Salmela (osa-alueella A)

Salmelan kantatila on perustettu vuonna 1800 (Heilu Oy 2025). Ryhti-tietojärjestelmän tietojen mukaan päärakennus on vuodelta 1965. Maastokartan perusteella kohteessa on asuinrakennuksen lisäksi kolme talousrakennusta, jotka muodostavat umpinaisen pihapiirin. Lisäksi pihapiirin reunoilla on pienempiä talousrakennuksia. Pihapiiriä ympäröi edelleen pieni peltoaukea. Pihapiiri sijoittuu maisemallisesti kauniille paikalle Välttämönsalmen suulle Simojärventien varteen. Pihapiirin etelä- ja pohjoisreunalla olevat rakennukset näkyvät nykyisessä hahmossaan jo vuoden 1958 ilmakuvassa, itä- ja länsilaidan rakennukset ovat uudempia.

Kohteella on asutushistoriallista merkitystä vuonna 1800 perustettuna kantatilana. Kohteen kertovuutta heikentää 1900-luvun jälkipuoliskolla uudistunut rakennuskanta. Kohteen rakennuskanta on tavanomaista oman aikansa rakennuskantaa.

Kohteen rakennuskantaan ei liity sellaisia arvoja, jotka olisi välttämätöntä huomioida kaavaratkaisussa.

Kuva 25. Salmelan pihapiiri kuvattuna Simojärventieltä. Kuvalähde: HTJ 360 kesäkuu 2021.

Kuva 26. Kartta Salmelan sijainnista ja rakennuskannasta.

3.2.5 Lohela (osa-alueella A)

Lohelan kantatila on perustettu vuonna 1894 (Heilu Oy 2025). Ryhti-tietojärjestelmän tietojen mukaan päärakennus on vuodelta 1959. Maastokartan perusteella kohteessa on lisäksi pieni talousrakennus pihapiirissä ja useita pieniä talousrakennuksia talon peltoaukean reunoilla. Vuoden 1959 ilmakuvissa paikalla näkyy neljältä sivulta umpinainen pihapiiri, mutta talousrakennukset on purettu 1900-luvun lopulla ja 2000-luvun vaihteessa. Pihapiiri sijoittuu maisemallisesti kauniille paikalle Näskänselkään laskevalle lounaisrinteelle pienen peltoaukean keskelle.

Kohteella on asutushistoriallista merkitystä vuonna 1894 perustettuna kantatilana. Kohteen kertovuutta heikentää 1900-luvun jälkipuoliskolla uudistunut rakennuskanta. Kohteen rakennuskanta on tavanomaista oman aikansa rakennuskantaa.

Kohteen rakennuskantaan ei liity sellaisia arvoja, jotka olisi välttämätöntä huomioida kaavaratkaisuissa.

Kuva 27. Lohelan pihapiiri kuvattuna Teerivaarantieltä. Vasemmalla näkyy pihatien varressa oleva talousrakennus ja sen takana asuinrakennus. Oikealla näkyy talon pienen peltoaukean laidalle sijoittuva talousrakennus. Kuvalähde: Google Street View, elokuu 2022.

Kuva 28. Kartta Lohelan sijainnista ja rakennuskannasta.

3.2.6 Juurensuu (osa-alueella B)

Juurensuu on huomioitu voimassa olevassa Simojärven rantaosayleiskaavassa, alue 3 (hyv. 1998, vah. 1999) kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuskohteena sen ollessa paikallista rakennuskulttuuria edustava kartano.

Ryhti-järjestelmän tietojen mukaan Juurensuun puurakenteinen päärakennus on vuodelta 1983 ja asuinkäytössä. Juurensuun muun rakennuskannan tietoja ei ole viety Ryhti-järjestelmään.

Juurensuun pihapiiri sijoittuu Juurenjoen pohjoisrannalle jokisuuhun pienelle kumpareelle, joka jatkuu Välttämönselälle työntyvänä kapeana niemenä. 1960-luvulla rakennettu Pekkalantie halkaisee pihapiirin. Juurensuun neljältä sivulta umpinainen pihapiiri sijoittuu tien länsipuolelle. 1980-luvun yksikerroksinen puurakenteinen asuinrakennus sijoittuu pihapiirin pohjoisreunalle. Tien varressa pihan itäreunalla on vanha osin vuoraamaton hirsirakenteinen asuinrakennus. Pihapiirin etelä- ja länsireunoilla on hirsirakenteiset kookkaat talousrakennukset. Lisäksi pihapiirin reunoilla ja pihaa ympäröivän peltoaukean laidoilla sijaitsee useita hirsirakenteisia talousrakennuksia. Osa talousrakennuksista sijoittuu Pekkalantien itäpuolelle.

Umpipihan vanha asuinrakennus ja kaksi talousrakennusta näkyvät nykyisessä hahmossaan vuoden 1958 ilmakuvassa, samoin kuin muutkin talousrakennukset pihapiirin ympärillä ja peltoaukean reunoilla. Pihapiirin länsipuolelle on rakennettu ilmakuvien perusteella vuosien 2016 ja 2020 välissä suurehko talousrakennus. Vuoden 1958 tilanteeseen nähden ilmakuvien perusteella Juurensuun rakennuskannasta on purettu ainoastaan Pekkalantien linjauksen alle jäänyt pieni talousrakennus Juurenjoen rannasta.

1950-luvulla Juurensuun pihapiiriä on ympäröinyt peltoaukea, joka on raivattu osittain talon luoteispuoliselle suolle. Suolle raivattu osuus pellostä vaikuttaa ilmakuvien perusteella jääneen kesannolle 2000-luvun alussa ja entinen pelto on alkanut metsittyä. Juurensuun pihapiirin ympärillä peltoaukea on edelleen säilynyt avoimena. Pihapiirin länsipuolelta on otettu hiekkaa ilmeisesti 1960-luvulla Pekkalantien rakentamiseen. Entiset hiekkakuopat ovat nykyisin pieniä vesialtaita.

Googlen karttapalvelun (Google Street View 2011 ja HTJ 360 2021) kuvien perusteella Juurensuussa on runsaasti viimeistään 1800- ja 1900-lukujen vaihteesta olevaa rakennuskantaa mukaan lukien vanha asuinrakennus. Se on perinteinen hirsirakenteinen pohjakaavaltaan suorakaiteen muotoinen asuinrakennus, jossa on hirsikehikon ja ikkunajaotuksen perusteella kummassakin päädyssä tupa ja niiden välissä kamari. Myös pihapiirin talousrakennukset ovat perinteisiä hirsirakenteisia talousrakennuksia.

Juurensuu on merkitty Juuri -nimisenä torppana jo ainakin vuoden 1863 karttaan. Torpaksi kohde merkitty myös vuoden 1921 karttaan. Vuoden 1924 kartassa kohde on esitetty nimellä Juurela. Kartalla ei ole eroteltu taloja torppia enää toisistaan. Paikalle on perustettu vuonna 1848 kantatila nimellä Nurmela (Heilu Oy, 2025).

Juurensuulla on asutushistoriallista merkitystä sen ollessa 1800-luvulla perustettu torppa. Kohteen kertovuutta korostaa säilynyt perinteinen puurakenteinen rakennuskanta 1800-luvun lopulta ja/tai 1900-luvun alusta sekä edelleen avoin viljelysaukea talon ympärillä. Kohteen vanhimmilla rakennuksilla on rakennushistoriallista merkitystä ikänsä vuoksi ja niiden edustaessa katoavaa rakennusperinnettä. Kohteen maisemallista eheyttä on rikkonut Pekkalan tien rakentaminen. Tien varteen sijoittuva rakennusryhmä on kuitenkin tärkeä osa tienäkymiä.

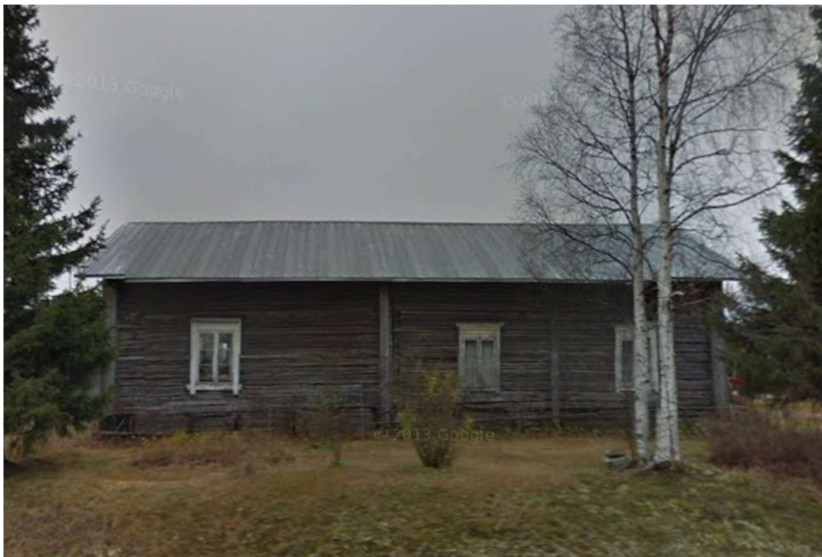
Kohteen vanhin rakennuskanta ja pihapiirin miljöösuojeleminen. Kohteen arvokasta rakennuskantaa ei tule purkaa.

Kuva 29. Juurensuun pihapiirin rakennuskantaa kuvattuna Pekkalan tieltä kohti länttä. Oikealla Juurensuun vanha asuinrakennus, keskellä pihapiirin talousrakennuksia ja vasemmalla pellonlaidan talousrakennus. Kuvalähde: Google Street View, elokuu 2011.

Kuva 30. Juurensuun pihapiirin rakennuskantaa kuvattuna Pekkalan tieltä kohti itää. Kuvalähde: Google Street View, elokuu 2011.

Kuva 31. Juurensuun vanhan asuinrakennuksen Pekkalan tien puoleinen julkisivu. Kuvalähde: Google Street View, elokuu 2011.

Kuva 32. Kartta Juurensuun sijainnista ja rakennuskannasta.

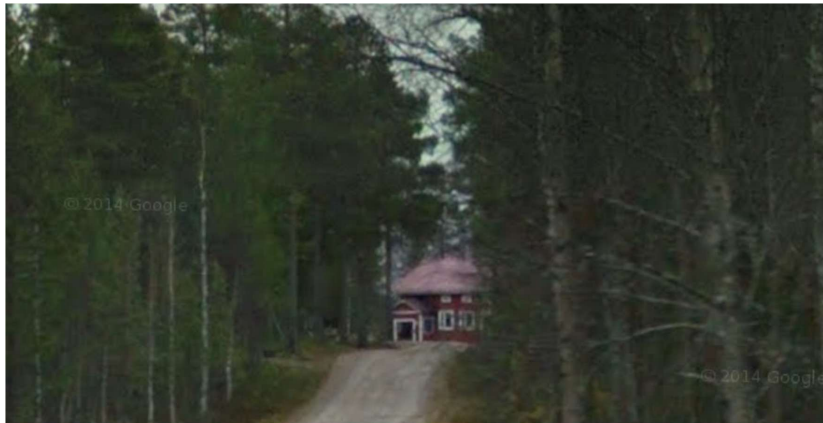
3.2.7 Kortteenperän entinen kansakoulu (osa-alueella B)

Kortteenperän entinen kansakoulu sijoittuu Pekkalan tien ja Korttejärven väliin Korteniemen kannakselle. Ryhti-järjestelmän tietojen mukaan kansakoulun kiinteistölle sijoittuu yksi julkinen puurakenteinen rakennus, joka on valmistunut vuonna 1952. Maastokartalla kiinteistöllä on esitetty lisäksi useita pienempiä rakennuksia, jotka näkyvät myös ilmakuvissa.

Vuoden 1958 ilmakuvassa kohteessa näkyy kaksi lähes samankokoista rakennusta toisiaan vastapaata ja niiden välissä pienempi talousrakennus. Lisäksi pihapiirissä on kolme pientä talousrakennusta, joista yksi sijoittuu rantaa laiturin viereen. Pohjoisempi päärakennuksista on purettu ilmakuvien perusteella 2000-luvun vaihteessa.

Jälleenrakennuskauden kansakoulurakennus kertoo koulutusjärjestelmän vaiheista ja sillä on sivistyshistoriallista merkitystä. Koulu on hieman erillään kylän taloista ja sitä ympäröi metsä.

Kohde suositellaan huomioimaan kaavaratkaisussa...

Kuva 33. Näkymä Kortteenperän entiselle kansakoululle Pekkalan tieltä. Kuvalähde: Google Street View, elokuu 2011.

Commented [MK3]: Pitäis olla kuvia/piirroket että vois sanoa onko kohteella muita arvoja, esim. tyyppirakennuksena tms.

Commented [MK4]: Pitäis olla kuvia/piirroket että vois sanoa miten kohde pitäisi huomioida vai pitääkö ollenkaan.

Kuva 34. Kartta Kortteenperän entisen kansakoulun sijainnista ja rakennuskannasta.

3.2.8 Kortesalmi (nykyisen Savilahden kohdalla) (osa-alueella B)

Kortesalmen kantatila on perustettu vuonna 1760 (Heilu Oy 2025). Ryhti-tietojärjestelmän tietojen mukaan päärakennus on vuodelta 1962. Pihapiiri on vuoden 1958 ilmakuvasa kolmelta sivulta suljettu. Piha aukeaa etelään kohti Kortejärveä ja pihaa ympäröi laajahko peltoaukea. Rannassa ja peltoaukealla on useita pieniä talousrakennuksia, mm. pyramidikattoinen rakennus, joka todennäköisesti on ollut kesänavetta. Uusi päärakennus on sijoitettu pihan eteläreunalle ja pihan pohjoisreunan rakennus on purettu ilmakuviin perusteella 2020-luvun alussa. Pyramidikattoinen talousrakennus on purettu jo 1960-luvulla.

Kohteella on asutushistoriallista merkitystä vuonna 1760 perustettuna kantatilana. Kohteen kertovuutta heikentää 1900-luvun jälkipuoliskolla uudistunut rakennuskanta. Kohteen rakennuskanta on tavanomaista oman aikansa rakennuskantaa.

Kohteen rakennuskantaan ei liity sellaisia arvoja, jotka olisi välttämätöntä huomioida kaavaratkaisuissa.

Kuva 35. Kortesalmen pihapiiri kuvattuna itään päin. Kuvalähde: Heilu Oy.

Kuva 36. Kartta Korttesalmen sijainnista ja rakennuskannasta.

3.2.9 Piittisjärven entinen kansakoulu (osa-alueella D)

Piittisjärven kylän entinen kansakoulu sijoittuu Pekkalan tien itäpuolelle kylän peltoaukeiden väliin jäävälle metsäalueelle. Ryhti-järjestelmän tietojen mukaan kansakoulun kiinteistölle sijoittuu kaksi julkista puurakenteista rakennusta, jotka ovat tyhjillään. Pohjoisempi niistä on valmistunut vuonna 1952 ja eteläisempi vuonna 1962. Lisäksi kiinteistölle on merkitty toimisto-, tuotanto-, yhdyskuntatekniikan tai muu rakennus, joka on valmistunut vuonna 1980. Maastokartalle sitä ei kuitenkaan ole merkitty. Sen sijaan pihapiirissä näkyy maastokartalla pieni talousrakennus.

Piittisjärven koulu on palanut 1950-luvun lopulla (<https://ylakemijoenhistoria.wordpress.com/piittisjarvi/>). Vuoden 1959 ilmakuvassa näkyy pihatien pohjoispuolella kaksi rakennusta, joista eteläisempää ei näy enää vuoden 1961 ilmakuvassa, jossa näkyy pihatien eteläpuolelle sijoittuva ja paikalla edelleen oleva rakennus.

Jälleenrakennuskauden kansakoulurakennus kertoo koulutusjärjestelmän vaiheista ja sillä on sivistyshistoriallista merkitystä. Koulu on hieman erillään kylän taloista ja sitä ympäröi metsä.

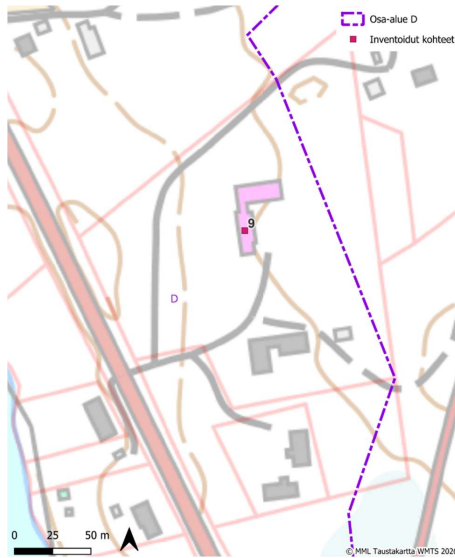
Kohde suositellaan huomioimaan kaavaratkaisussa...

Kuva 37. Piittisjärven entisen kansakoulun eteläisempi rakennus kuvattuna etelästä. Rakennus on L:n mallinen ja siinä on loivat lapekatot. Kuvalähde: Google Street View, elokuu 2011.

Commented [MK5]: Pitäis olla kuvia/piirroksia että vois sanoa onko kohteella muita arvoja, esim. tyyppirakennuksena tms.

Commented [MK6]: Pitäis olla kuvia/piirroksia että vois sanoa miten kohde pitäisi huomioida vai pitääkö ollenkaan.

Kuva 38. Kartta Piittisjärven entisen kansakoulun sijainnista ja rakennuskannasta.

3.2.10 Piittisjärvi (osa-alueella D)

Piittisjärven kantatila on perustettu vuonna 1795 (Heilu Oy 2025). Ryhti-tietojärjestelmän tietojen mukaan päärakennus on vuodelta 1973. Peruskartan mukaan Piittisjärven pihapiirissä on rinnakkain kaksi asuinrakennusta, niitä vastapäätä ja kulmittain niihin nähden kaksi talousrakennusta. Lisäksi Piittisjärven peltoaukean reunoilla on useita pieniä talousrakennuksia, joista yksi sijoittuu Syväjärven rantaan. Pihapiiri sijoittuu maisemallisesti kauniille paikalle Syväjärven länsipuoliselle pienelle kumpareelle. Pihaa ympäröi pieni peltoaukea, jonka yli avautuu näkymiä Syväjärvelle.

Ilmakuvien perusteella Piittisjärven pihapiirin rakennuskanta on uusiutunut 1900-luvun jälkipuoliskon mittaan. Ilmakuvien perusteella asuinrakennuksista kaakkoisempi on vanhempi ja se on erotettavissa vuoden 1961 ilmakuvasta hahmoltaan noppamaisena; vuoden 1972 ilmakuvasta se puolestaan erottuu pitkänomaisena. Uudempi asuinrakennus hahmottuu vuoden 1994 ilmakuvasta.

Kohteella on asutushistoriallista merkitystä vuonna 1795 perustettuna kantatilana. Kohteen kertovuutta heikentää 1900-luvun jälkipuoliskolla uudistunut rakennuskanta. Kohteen rakennuskanta on tavanomaista oman aikansa rakennuskantaa.

Kohteen rakennuskantaan ei liity sellaisia arvoja, jotka olisi välttämätöntä huomioida kaavaratkaisussa.

Kuva 39. Piittisjärven rakennuskantaa kuvattuna kohti kaakkoa. Vasemmalla kohteen uusi asuinrakennus ja sen takana vanhempi asuinrakennus. Oikealla talousrakennus, joka hahmottuu vuoden 1961 ilmakuvasta. Kuvalähde: Google Street View, huhtikuu 2025.

Kuva 40. Kartta Piittisjärven sijainnista ja rakennuskannasta.

3.2.11 Ahoniemi (osa-alueella D)

Ahoniemen kantatila on perustettu vuonna 1895 (Heilu Oy 2025). Ryhti-tietojärjestelmän tietojen mukaan Ahoniemen pihapiirissä on vuonna 1968 valmistunut pientalo ja vuosina 1948 ja 2002 valmistuneet toimisto, tuotanto-, yhdyskuntatekniikan tai muu rakennus. Peruskartan mukaan pihapiirissä on kaksi asuinrakennusta toisiinsa nähden kulmittain ja lisäksi pihapiiriä rajaa talousrakennus kolmannelta sivulta. Pihapiirin reunoilla on kolme muuta pienempää talousrakennusta. Pihapiiri sijoittuu maisemallisesti kauniille paikalle Piittisjärven ja Syväjärven välisen kannaksen laelle peltoaukean keskelle. Siikamäentie kulkee pihapiirin eteläpuolelta.

Ahoniemen pihapiirissä on vuoden 1959 ilmakuvassa asuinrakennus ja sitä vastapäätä Siikamäentien varrella kookas talousrakennus. Asuinrakennus on uusittu tai sitä on laajennettu 1900-luvun jälkipuoliskolla, samoin talousrakennus on korvattu uudemmalla ja kookkaammalla rakennuksella. Uusi asuinrakennus on valmistunut ilmakuvien perusteella vuosien 1961 ja 1972 välillä.

Kohteella on asutushistoriallista merkitystä vuonna 1895 perustettuna kantatilana. Kohteen kertovuutta heikentää 1900-luvun jälkipuoliskolla uudistunut rakennuskanta. Kohteen rakennuskanta on tavanomaista oman aikansa rakennuskantaa.

Kohteen rakennuskantaan ei liity sellaisia arvoja, jotka olisi välttämätöntä huomioida kaavaratkaisussa.

Kuva 41. Ahoniemi kuvattuna Siikamäentieltä. Oikealla todennäköisesti vuonna 1968 valmistunut uudempi lapekattoinen asuinrakennus, keskellä vanhempi asuinrakennus ja vasemmalla 1900-luvun jälkipuoliskon talousrakennuksia. Kuvalähde: Google Street View, huhtikuu 2025.

Kuva 42. Kartta Ahoniemen sijainnista ja rakennuskannasta.

4 Johtopäätökset

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueelle A ulottuva valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö Putkivaaran kylä suositellaan huomioimaan kaavaratkaisussa asianmukaisella kaavamääräyksellä.

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella A on seuraavat rakennuskannaltaan kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet, jotka suositellaan huomioimaan kaavaratkaisussa rakennussuojelumääräyksellä:

- Nurminiemi

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella A on seuraavat rakennuskannaltaan mahdollisesti kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet, joiden merkittävyys jäi lähtötietojen puutteellisuuden vuoksi varmistumatta ja rakennussuojelumääräyksen tarve varmistumatta:

- Putkivaaran entinen kansakoulu

Lisäksi Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella A sijaitsee seuraava kulttuurihistoriallisesti merkittävä kohde, jonka käyttötarkoitus suositellaan säilyttämään luonteeltaan julkisena ja ympäristö säilyttämään:

- Japanitalo

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella B on seuraavat rakennuskannaltaan kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet, jotka suositellaan huomioimaan kaavaratkaisussa rakennussuojelumääräyksellä:

- Juurensuu

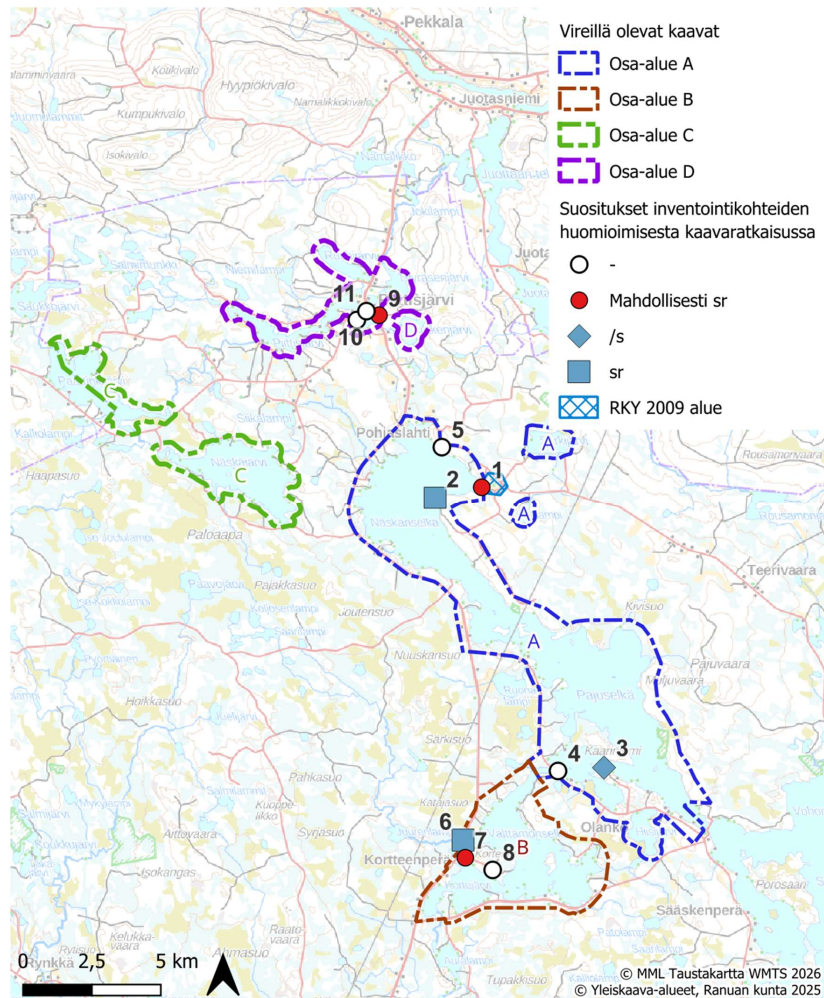
Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella B on seuraavat rakennuskannaltaan mahdollisesti kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet, joiden merkittävyys jäi lähtötietojen puutteellisuuden vuoksi varmistumatta ja rakennussuojelumääräyksen tarve varmistumatta:

- Kortteenperän entinen kansakoulu

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella C ei inventoinnissa löytynyt rakennuskannaltaan kulttuurihistoriallisesti merkittäviä tai mahdollisesti merkittäviä kohteita, jotka olisi välttämätöntä huomioida kaavaratkaisussa.

Simojärven rantaosayleiskaavan osa-alueella D on seuraavat rakennuskannaltaan mahdollisesti kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet, joiden merkittävyys jäi lähtötietojen puutteellisuuden vuoksi varmistumatta ja rakennussuojelumääräyksen tarve varmistumatta:

- Piittisjärven entinen kansakoulu

Kuva 43. Kartta suosituksista inventointikohteiden huomioimisesta kaavaratkaisussa.

5 Lähteet

Aiemmat inventoinnit ja selvitykset

Heilu Oy, 2025: Simojärven pohjoisosien rantaosayleiskaavan arkeologinen inventointi 31.11.2025.

Lapin liitto, 2014: Rovaniemen – Itä-Lapin maakunta kaava, Kulttuuriympäristökohteet (Rovaniemi-Kemijärvi-Pelkosenniemi-Posio-Ranua-Salla-Savukoski)

Heli Kittilä, 1976: Lapin rakennusperinteen inventoinnit, Ranuan kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet 1976, (<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=117.4592>).

RKY 2009, valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt. https://www.rky.fi/read/asp/r_default.aspx. Lainattu 17.2.2026.

VAMA 2021, valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet. <https://www.ympan.fi/luonto-vesistot-ja-meri/maisemat/arvokkaat-maisema-alueet>. Lainattu 17.2.2026.

Internetsivut ja -sivustot

<https://ylakemijoenhistoria.wordpress.com/piittisjarvi/> Yläkemijoen historia, Piittisjärvi. Lainattu 17.2.2026.

<https://ranua.fi/vapaa-aika/kulttuuri/japanitalo/> Japanitalo. Lainattu 17.2.2026.

Kaavat ja kaavaselostukset

Lapin liiton valtuuston 16.5.2022 hyväksymä Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava-aineisto.

Simojärven rantaosayleiskaava, alue 2 (hyv. 1997, vah. 1998), kaavakartta ja selostus.

Simojärven rantaosayleiskaava, alue 3 (hyv. 1998, vah. 1999), kaavakartta ja selostus.